TAMPEREEN KAUPUNKI

Ratikka tulee Tampereelle

Muutoksen hallintaa Tampereella

Kehto-foorumi 26.4.2018

Ari Vandell, Suunnittelupäällikkö

KAUPUNGIN TAVOITTEET RAITIOTIELLE

SUUNNITTELU JA TOTEUTUS KAHDESSA OSASSA

OSA 1

- Pyynikintori–Hervanta ja Pyynikintori–TaYS
- Suunnittelu 2015–2016.
- Rakentaminen 2017–2021.
- Liikenteelle 2021.

OSA 2

- Pyynikintori–Lentävänniemi
- Suunnittelu 2018–2021.
- Rakentaminen 2021–2024.
- Liikenteelle 2024.

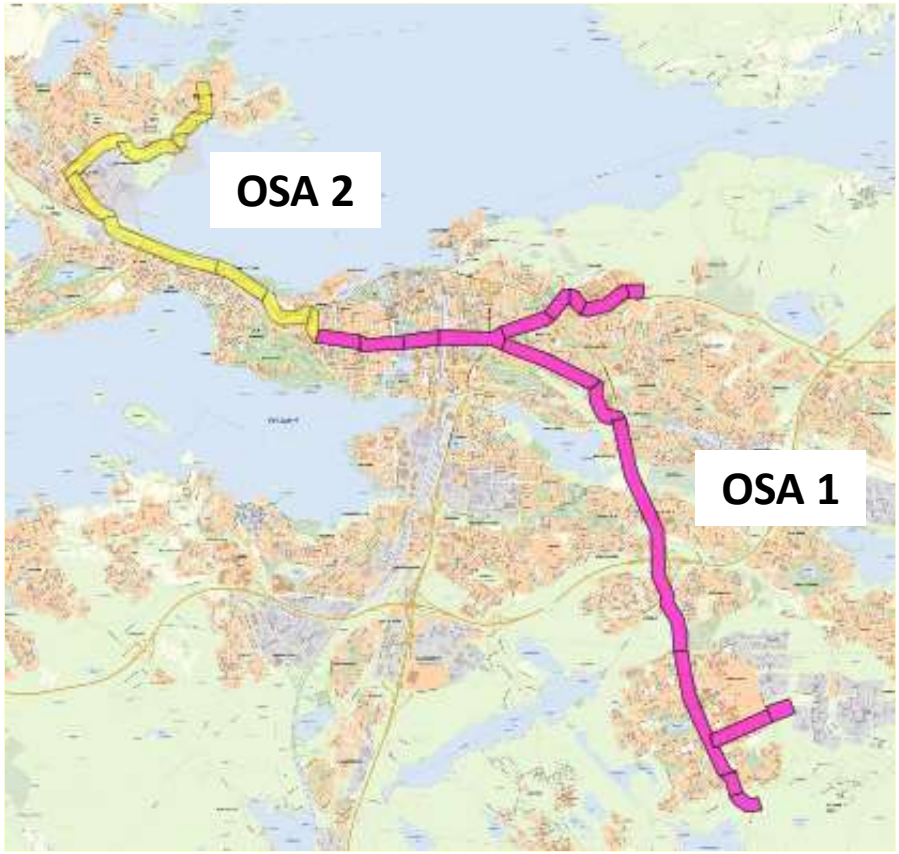

Täydentämisen suunnitelmat ja mahdollisuudet raitiotien vaikutuspiirissä

Kartoitusta hankkeen valmisteluvaiheessa

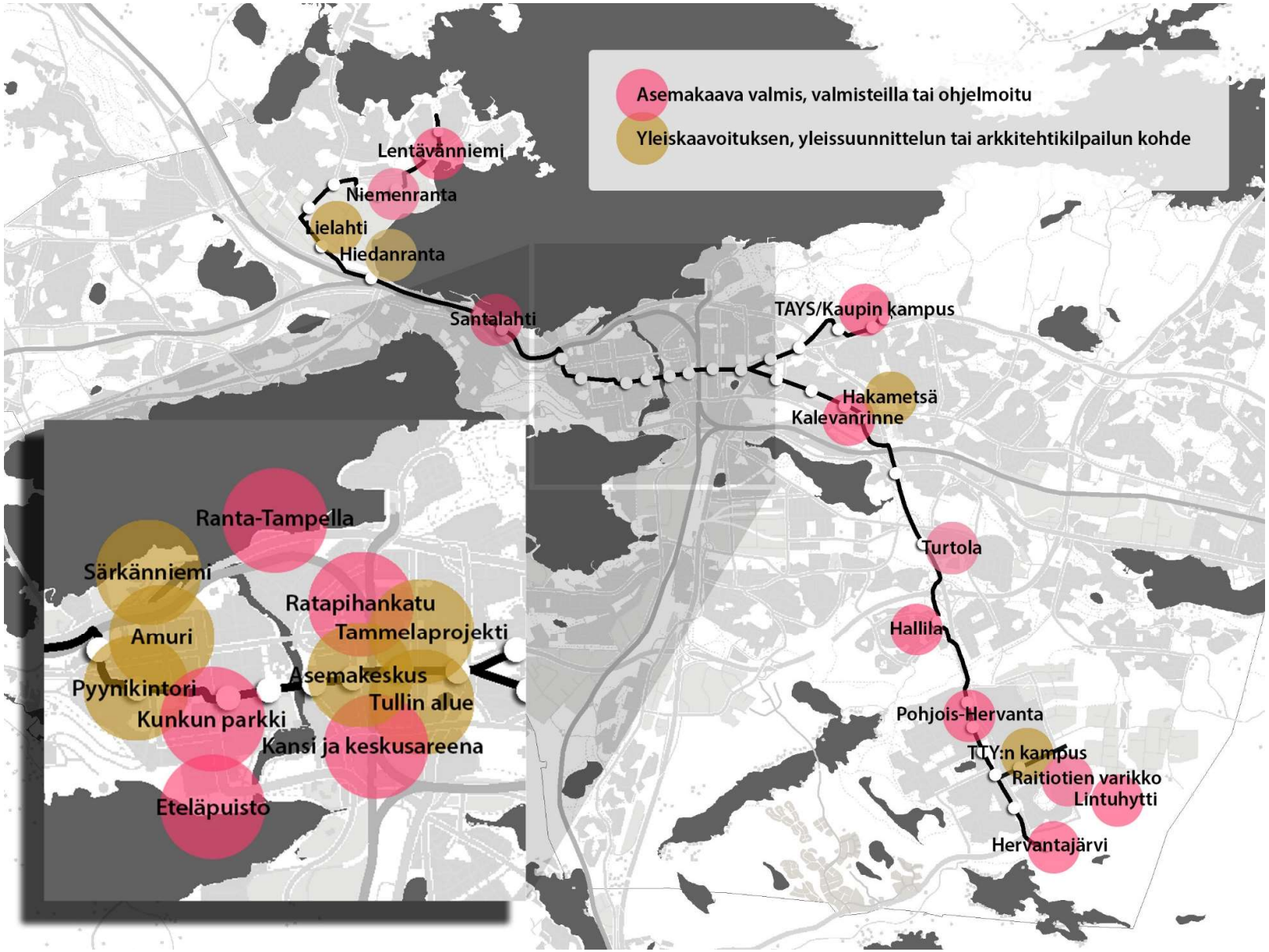

Kaavavarannon sijoittuminen

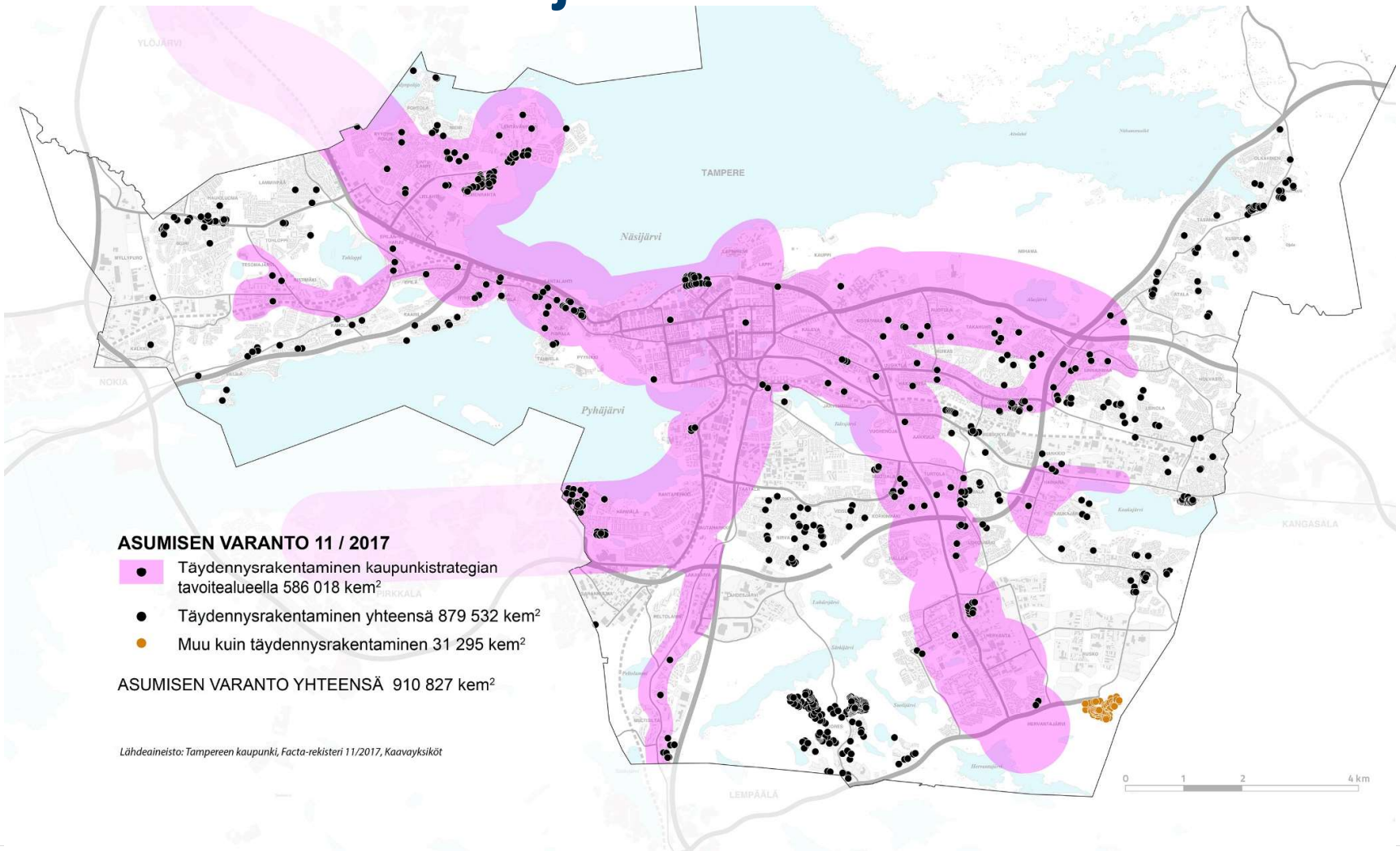

Asuntorakentamisen tonttivarantoyhteensä (k-m^2) - tilanne 12/2017

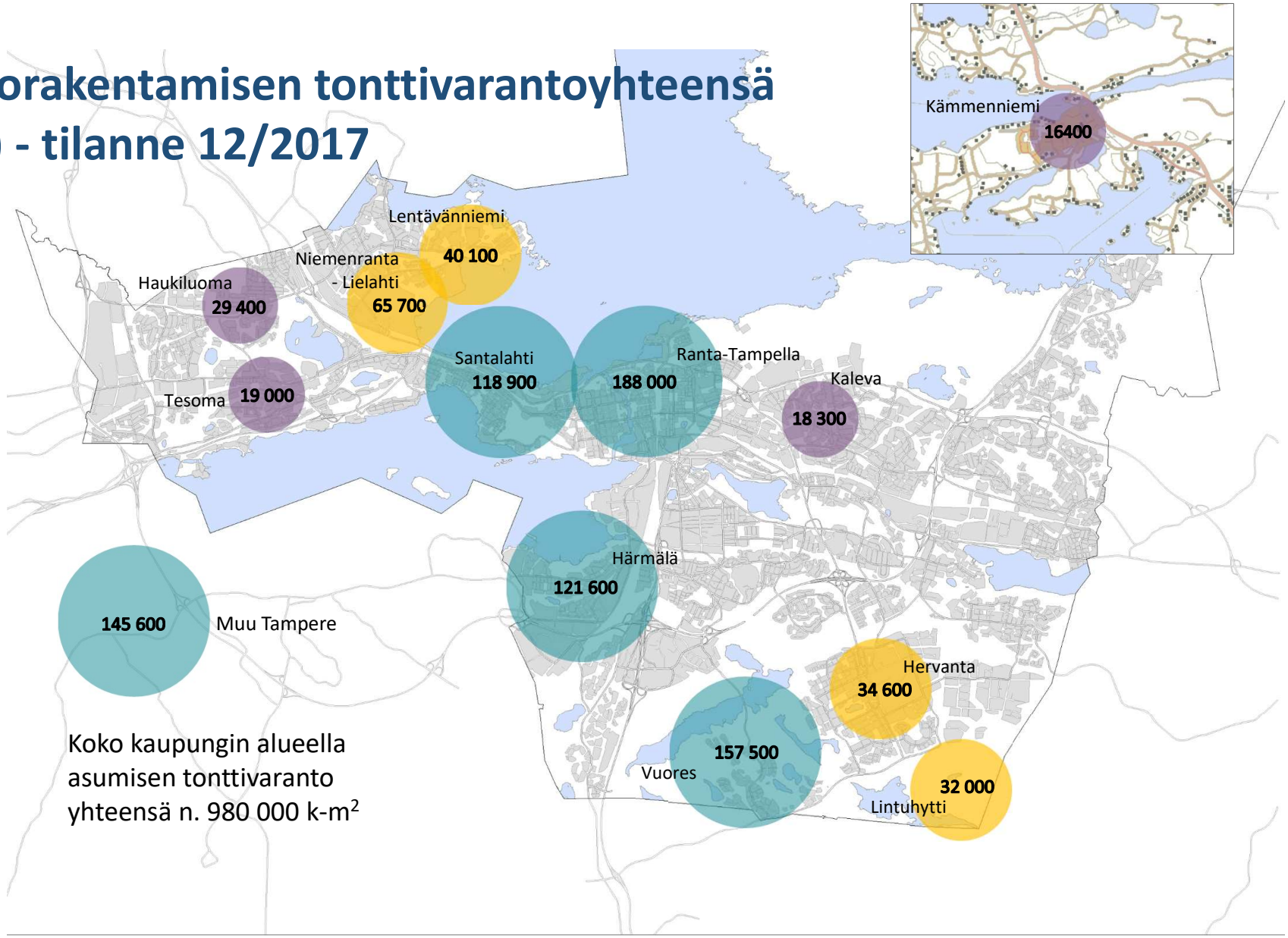

Koko kaupungin alueella asumisen tonttivaranto yhteensä n. 980 000 k-m^2

Maakunnan ja kaupunkiseudun suunnitelmat

Maakuntakaava 2040

- Tiivistettävä joukkoliikenne-vyöhyke: tiivis rakenne

Rakennesuunnitelma 2040

- kasvun ohjaaminen joukkoliikenne-vyöhykkeille
- vahva raideliikenne-painotus: seuturaitiotie, asemanseudut
- uusista asunnoista 50% raitiotiehen tukeutuville alueille

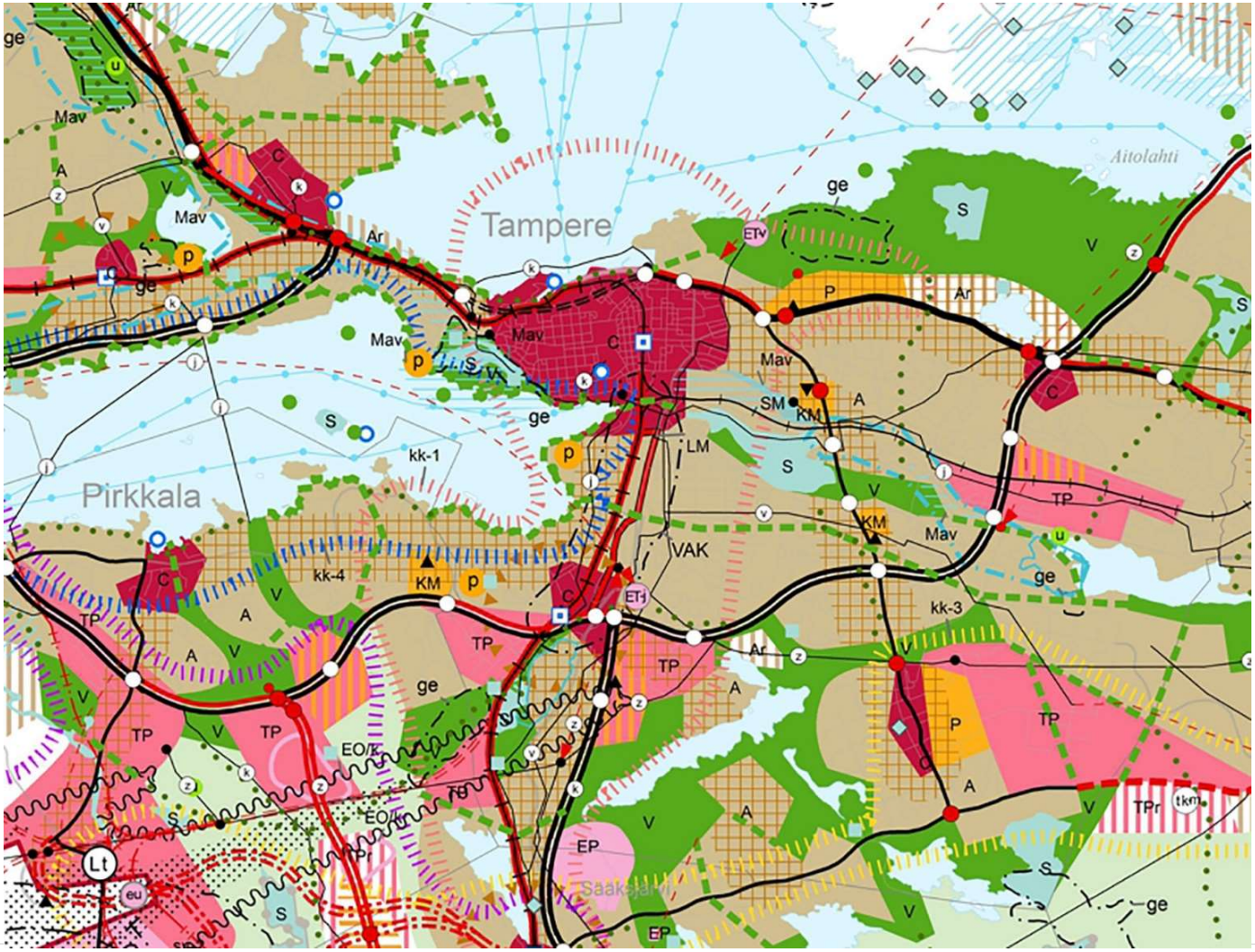

TAMPEREEN KAUPUNKI

Tampere –sinulle paras

Urbaani ja kestävästi kasvava Tampere – valtuustokauden tavoitteet

- Kaupungin kestävää kasvua on vahvistettu kaavoittamalla 80 prosenttia asumisen kerrosalasta joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin
- Kestävien liikkumismuotojen (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) kulkutapaosuus on noussut valtuustokauden loppuun mennessä 58 prosenttiin (2012=54 %)
- Kaupungissa on houkuttelevaa ja monipuolista asuntokantaa sekä kasvun edellyttämää kysyntää vastaavasti kohtuuhintaisia vuokra-ja opiskelija-asuntoja
- Hiedanrannan älykkään ja kestävän uuden kaupunginosan toteuttaminen on käynnistynyt

Yleiskaava 2040

- **Toiminnallisesti kehitettävä vyöhyke**: merkittävä osa asuntorakentamisesta intensiivisen joukkoliikenteen ääreen, raitiotien pysäkkien läheisyyteen ja kävely-vyöhykkeille

- **Maankäytöltään kehitettävät raitiotien pysäkkiympäristöt**: Särkänniemi, Pyynikintori, Sammonkadun itäpää, Kaupin kampus, Hallila ja Turtola

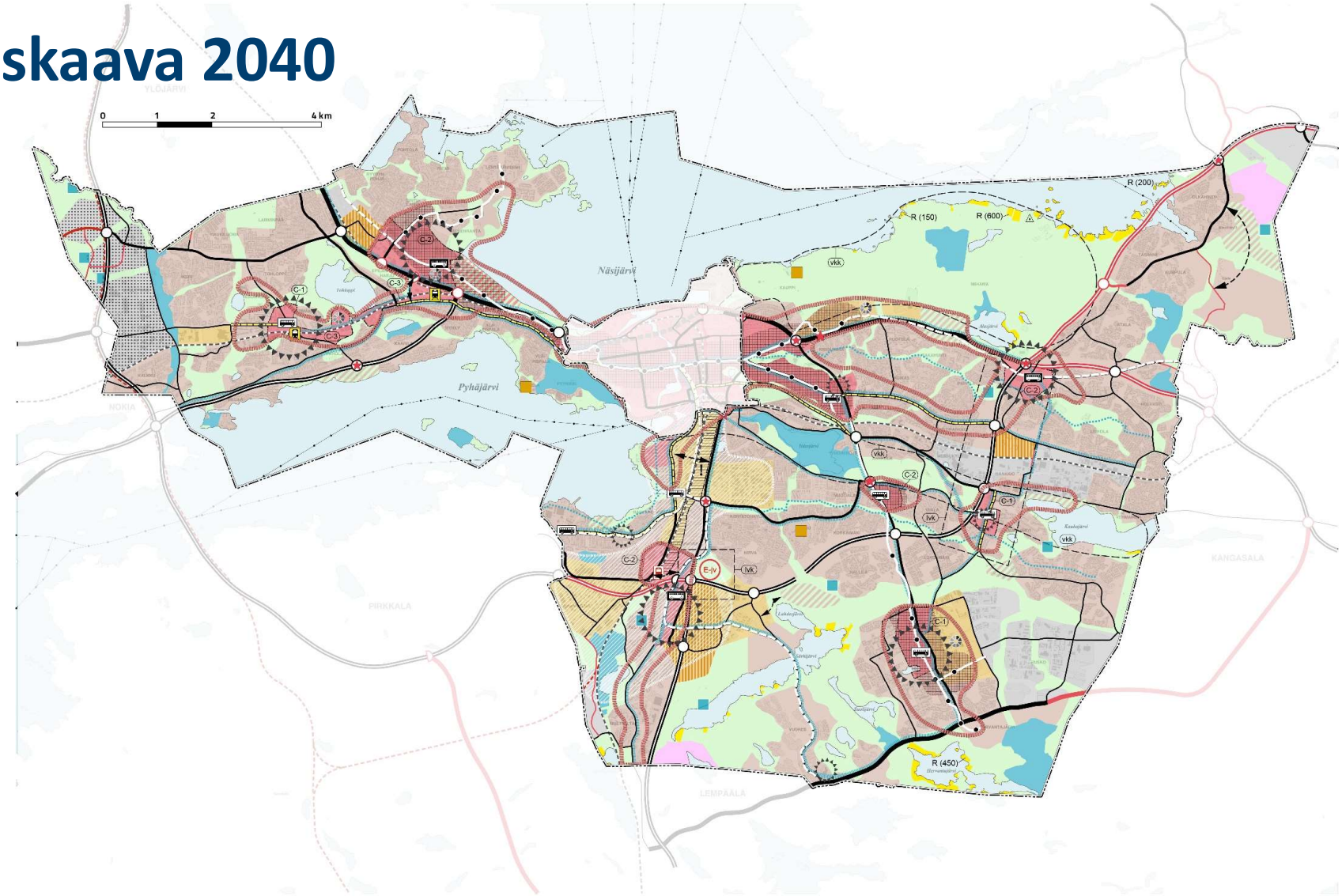

TAMPEREEN KAUPUNKI

Asemakaavoitusohjelma 2018-2022

KAUPUNGIN KESTÄVÄÄ KASVUA ON VAHVISTETTU KAAVOITTAMALLA 80 PROSENTTIA ASUINKERROSALASTA JOUKKOLIIKENNEVYÖHYKKEILLE JA ALUEKESKUKSIIN

Strategian tavoitealueelle sijoittunut asemakaava

Muualle kaupunkiin sijoittunut asemakaava

Nykyisen asemakaavoitusohjelman perusteella lasketun ennusteen mukaan, asumisen kerrosalasta sijoittuu strategian tavoitealueelle seuraavan neljän vuoden aikana 78,9%. Tällä perusteella strategian tavoite ei ole aivan toteutumassa.

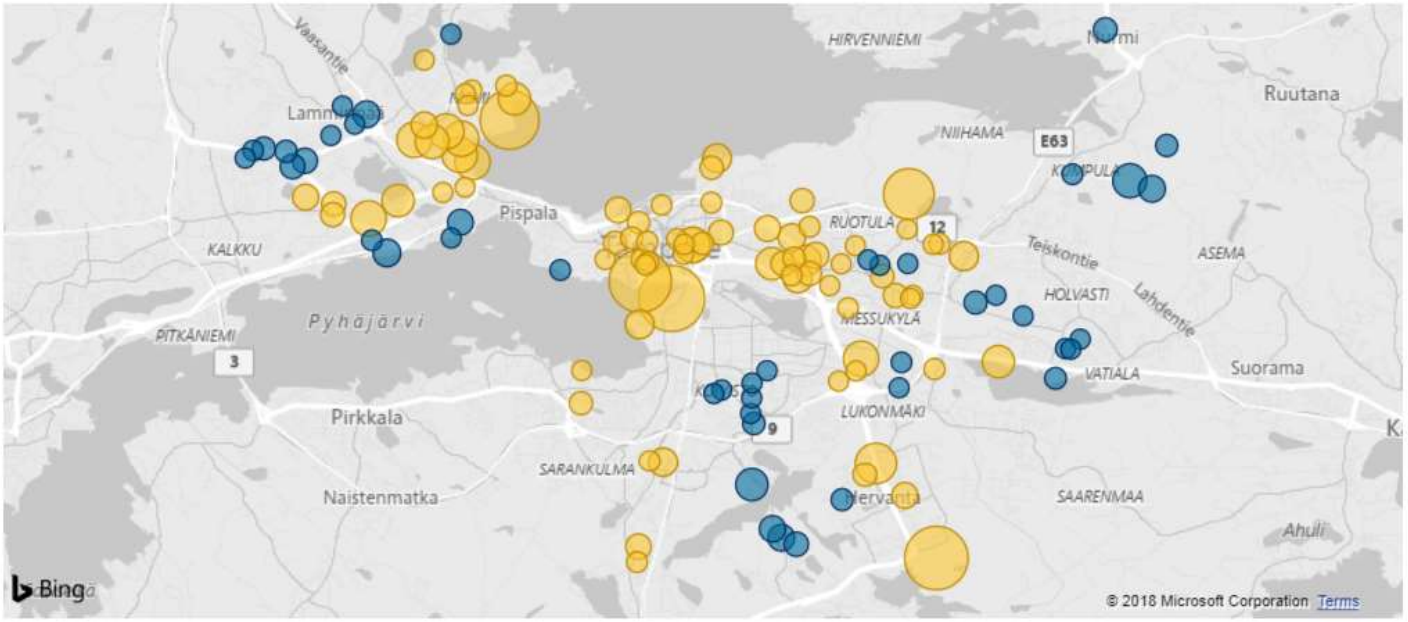

Osuus strategian tavoitealueella (YLA:ssa hyväksytyt kaavat)

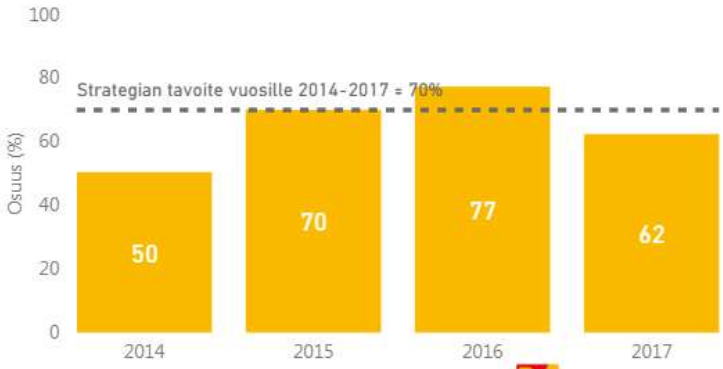

Ennuste osuudesta (asemakaavoitusohjelman perusteella)

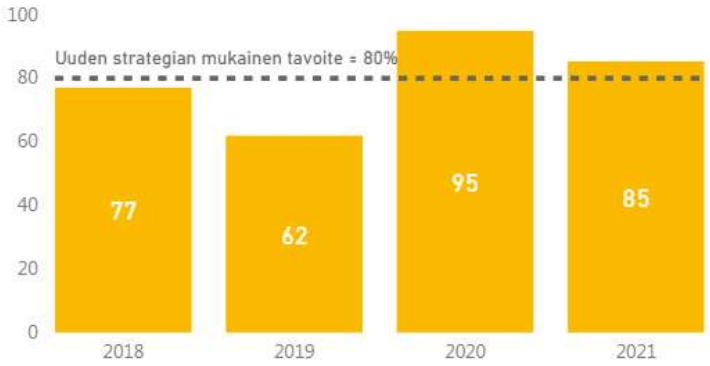

Lähde: Asemakaavatietokanta ja kaupunkiympäristön seuranta-alueet, Tampereen kaupunki 2017

TAMPEREEN KAUPUNKI

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

- Palveluiden, asuin- ja työpaikka- ja virkistysalueiden saavutettavuus paranee
- Raitiotien etuja verrattuna busseihin: esteettömyys, pysyvä ja tunnistettava reitti, matkustusmukavuus ja matkustusajan nopeutuminen
- Raitiotiekäytävässä autottomien liikkumismahdollisuudet, liikkumis- ja toimintaesteisten sekä lasten itsenäisen liikkumisen edellytykset paranevat
- Kaupungin palveluverkon suunnittelussa otetaan jo nyt huomioon raitiotielinjat, perusteena saavutettavuushyödyt.
- Raitiotie voi mahdollistaa uudenlaisia palveluja ja helppoutta hakea palveluja myös kauempaa

Kytkeytyneiden toimintojen kaupunki
Raitiotie ja siihen tukeutuva liityntäliikenne edistää tapahtumien ja paikkojen kytkemistä toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Kartassa keskeisiä suunniteltujen toimintoja.

Saavutettavuus

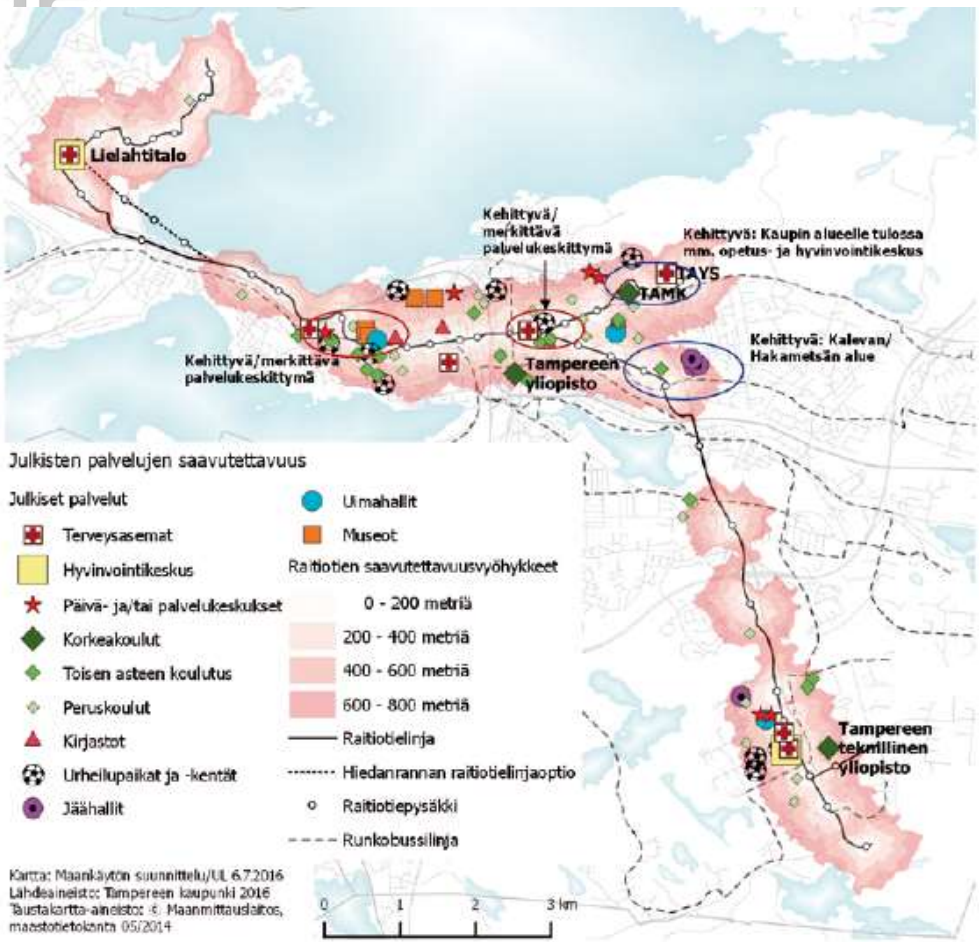

Kuva: Julkisten palveluiden saavutettavuus tulevalla raitiotiereitillä (2016)

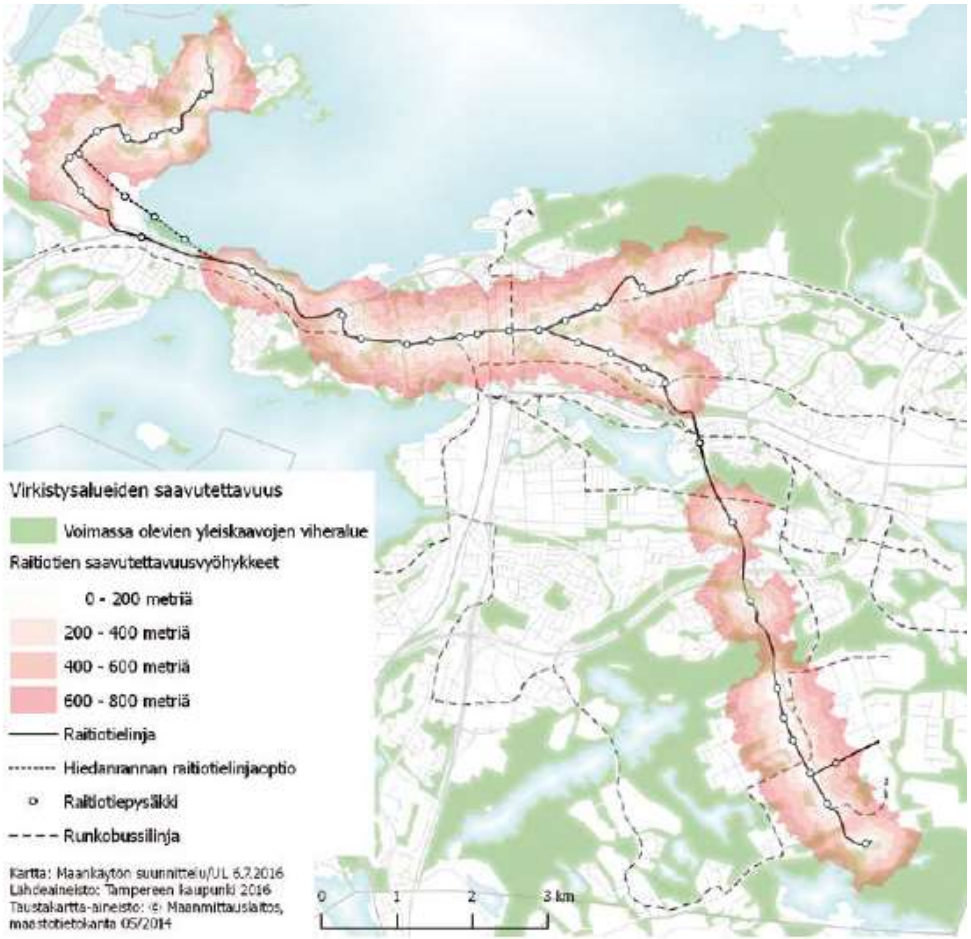

Kuva: Virkistysalueiden saavutettavuus.

Saavutettavuus

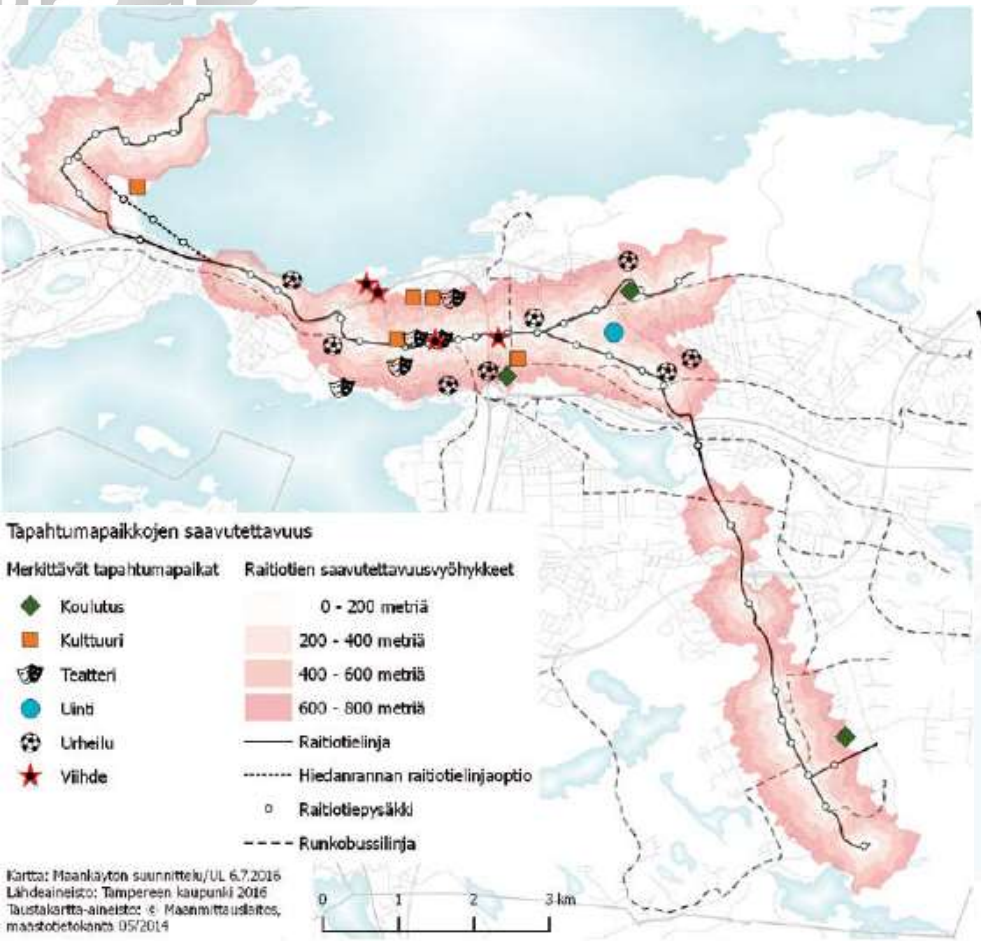

Kuva: Tapahtumapaikkojen saavutettavuus v. 2025.

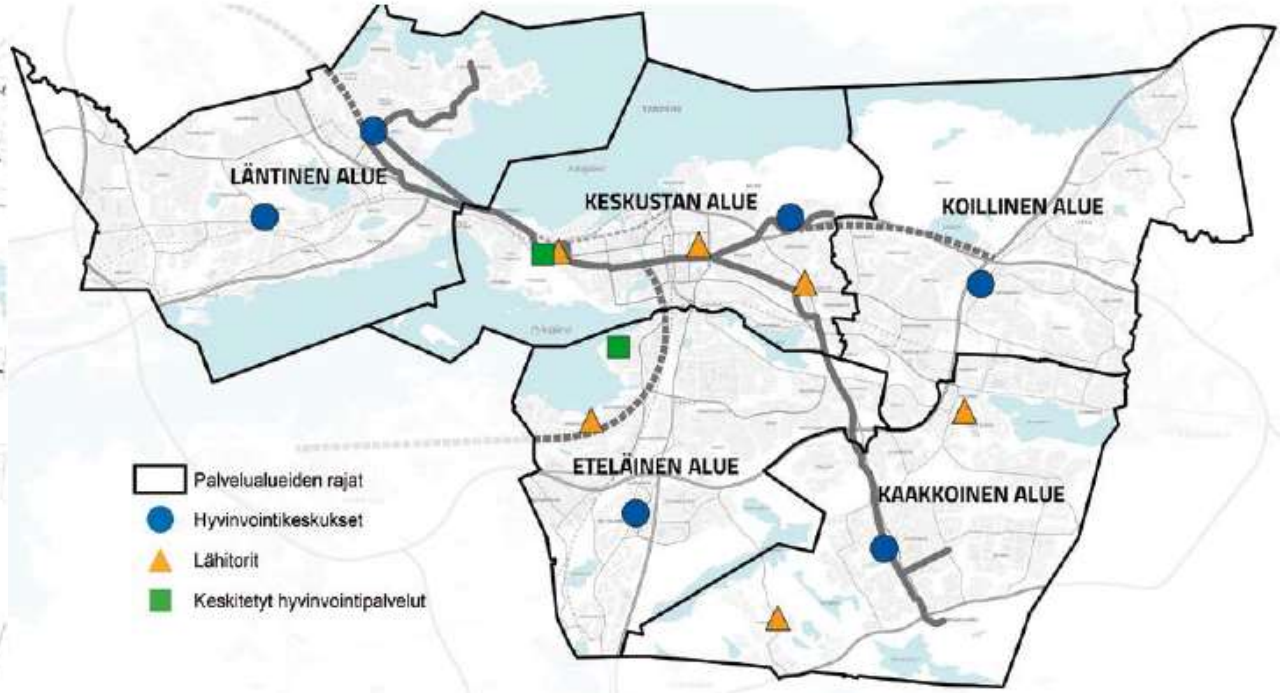

Kuva: Tulevaisuuden palvelumalli Tampereen kantakaupungin alueella.

Alue- ja yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset

SAAVUTETTAVUUS & KESKUSTAHAKUISET TOIMINNOT

- Tampereen saavutettavuus kaupunkiseudun ulkopuolelta paranee: keskustan lisäksi raitiotievyöhyke hyvin saavutettavaksi. Seurauksena keskustahakuisille toiminnoille hyviä paikkoja mm. Hervantaan, Turtolaan, Kalevaan ja Lielahteen.

RAKENTEEN TIIVISTYMINEN

- Raitiotie tukee rakenteen tiivistymistä olevaan kaupunkirakenteeseen. Tampereen asuntorakentaminen keskittyy raitiotievyöhykkeelle.

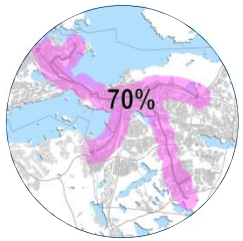

ASUKKAAT JOUKKOLIIKENNEVYÖHYKKEELLÄ

- V. 2025 noin 85 % ja v. 2040 noin 90 % Tampereen väestöstä asuu joukkoliikennevyöhykkeellä (800 m raitiotiestä tai 500 m runkobussilinjoista)

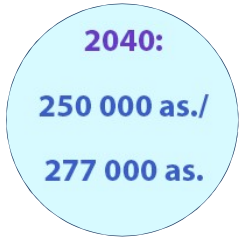

Vaikutukset elinvoimaan, vetovoimaan ja imagoon

KAUPUNKIKEHITTÄMINEN

- Raitiotievaihtoehto tukee keskustaa sekä keskustatoimintojen laajentamista nykyistä suuremmalle alueelle, perinteisen keskustan ulkopuoliset työpaikka-alueet vahvistuvat

ÄLYKÄS KAUPUNKI

- Vaunuista, pysäkeistä ja koko järjestelmästä voidaan kehittää alusta älykkäille palveluille, taiteelle sekä kaupunkikulttuurille ja tapahtumille

EUROOPPALAINEN RAIDELIIKENNEKAUPUNKI

- Tampere profiloituu eurooppalaisena raideliikennekaupunkina, jonka eri kohteet ovat paikallisille ja matkailijoille helposti saavutettavissa

Raitiotien vaikutukset liikennejärjestelmään

KESKUSTAN KEHITTÄMINEN
- edistää kävelypainotteisen keskustan kehittämistä Keskustan strategisen osayleiskaavan tavoitteiden mukaisesti
- ydinkeskustaa palveleva ”vaakahissi”
- mahdollistaa keskustan kehittämishankkeiden toteuttamista

JOUKKOLIIKENNE
- muuttaa merkittävästi joukkoliikennelinjastoa – Linjasto21 –suunnitelma
- vaihtopysäkkien kehittäminen
- vähentää bussien määrää keskustassa

KÄVELY JA PYÖRÄILY
- uusien yhteyksien rakentaminen raitiotien yhteyteen (mm. keskusta – Hervanta)
- pyöräpysäköinti
- pysäkkiyhteydet

AUTOLIIKENNE
- katujen tehtävänjaon muuttuminen
- liityntäpysäköinnin kehittäminen

Taloudelliset vaikutukset

- Hankkeen yhteiskuntataloudellinen hyötykustannussuhde on 1,3.
- Suurimmat tulot kaupungille:
  - Raitiotien kiinteistötaloudelliset hyödyt Tampereen kaupungille maanomistajana ovat 128 miljoonaa euroa Hiedanrannan reitillä
  - Raitiotie lisää lipputuloja 30 vuoden aikana 114 miljoonaa euroa verrattuna vertailuvaihtoehtoon
- Suurimmat säästöt kaupungille:
  - Raitiotien edellyttämä tiivis kaupunkirakenne tuottaa kaupungille 115 miljoonan euron hyödyn
  - Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat 44 miljoonaa pienemmät kuin bussivaihtoehdossa.
- Raitiotiehanke on hyvin kannattava hanke Tampereen kaupungille. Kaupungin investointipanos palautuu lähes kaksinkertaisena mm. lisääntyvien lipputulojen, maanomistuksen arvon nousun, maankäytön tehostumisen hyödyn ja verotulojen kasvun vaikutuksesta.

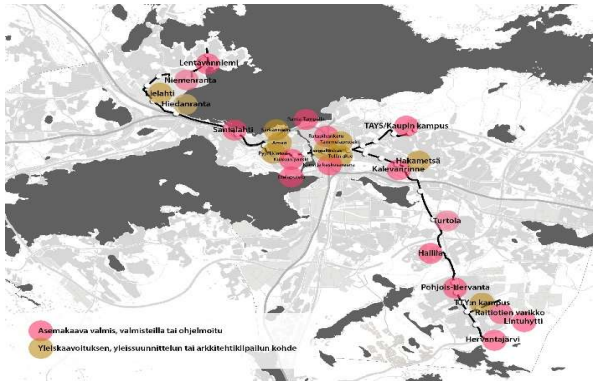

Tampereen kaupungin taloudellinen H/K suhde

• **Kustannukset (milj. euroa)**	
– Investointi (VE Hiedanranta)	283
– Valtion investointituki	-75
• **Kaupungin nettoinvestointi**	**208**
• **Hyödyt (milj. euroa)**	
– Maankäytön tehostuminen	115
– Kiinteistötalous (Hiedanranta)	128
– Kunnallisverotulot (osa 1)	7
– Hoito- ja ylläpito	-32
– Lipputulojen kasvu	114
– Operointikustannusmuutos	44
– Jäännösarvo	22
• **Hyödyt yhteensä**	**398**
• **Hyöty/Kustannus**	**1,9**

Maankäytön tehostumisen hyödyt

- Raitiotie mahdollistaa kaupunkirakenteen tiivistämisen – hyvä saavutettavuus vetää puoleensa asunto- ja toimitilarakentamista sekä palveluja.
  - Kokonaan uuden alueen rak.kust. 18 200 €/asukas
  - Alueen uudelleen rakentaminen 13 900 €/asukas
  - Täydennysrakentaminen 4 500 €/asukas
  - Edullisin täydennysrakentaminen 1 600 €/asukas
- Bussivaihtoehdossa suurempi osa asukkaista sijoittuu uusille alueille. Ydinkaupunki on edelleen kiinnostava alue, mutta muuten kaupungin kasvu jakaantuu laajemmalle alueelle, kuten tähänkin asti on tapahtunut
- Raitiotievaihtoehdossa julkisissa investoinneissa voidaan säästää **n. 115 M€.**

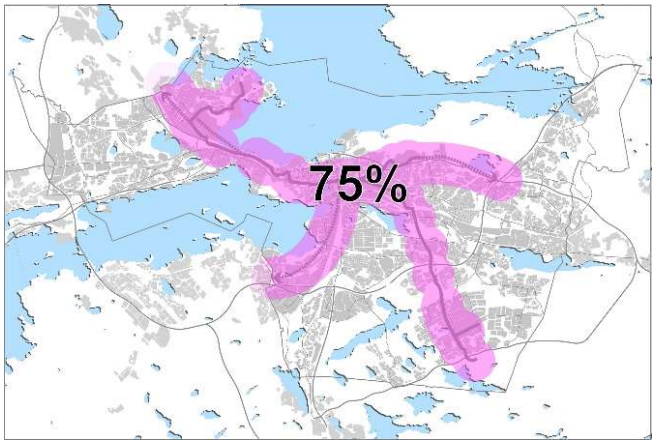

Raitiotievyöhykkeen osuus uudesta asuntotuotannosta vuoteen 2040 mennessä.

TAYS – Kaupin kampus

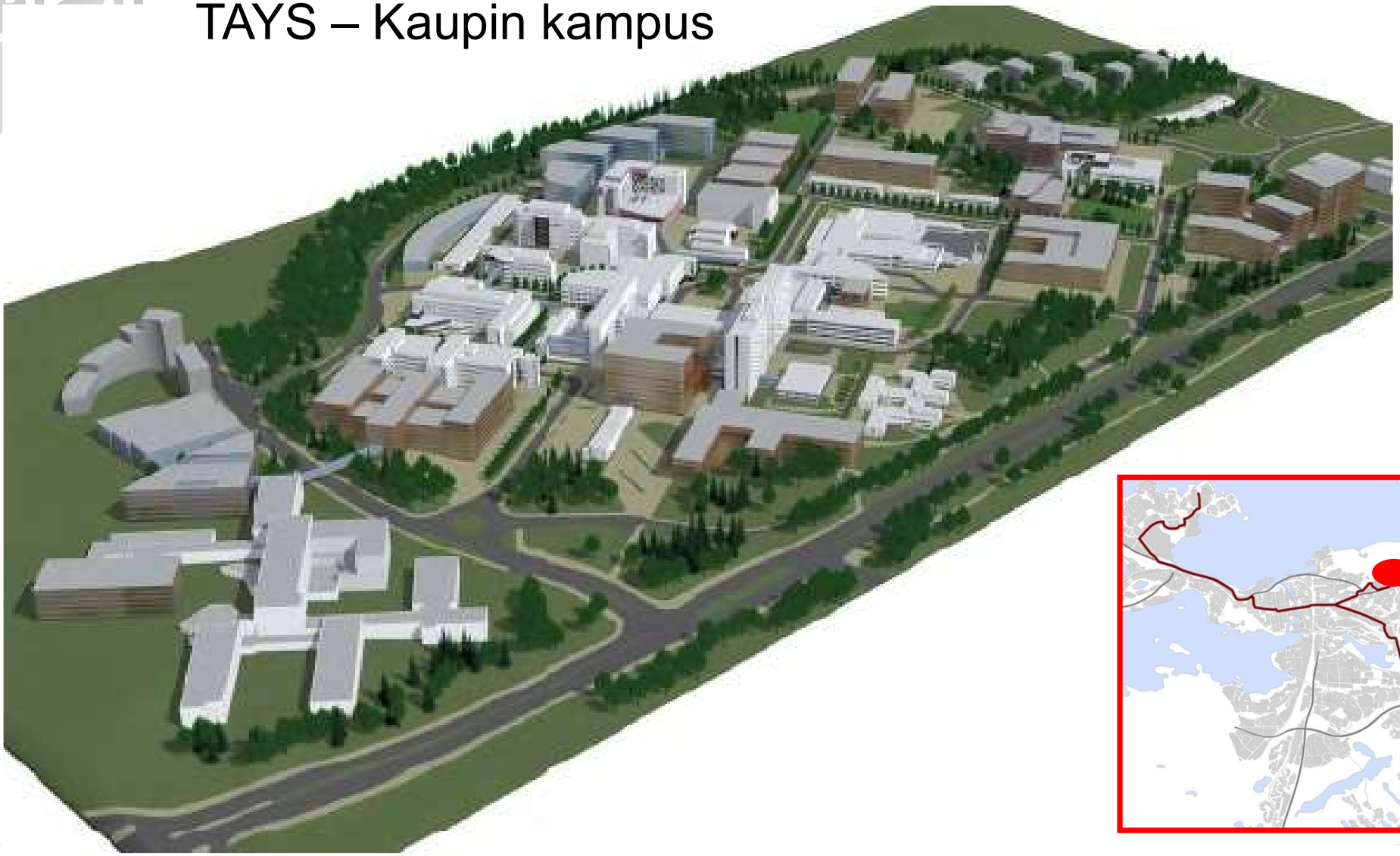

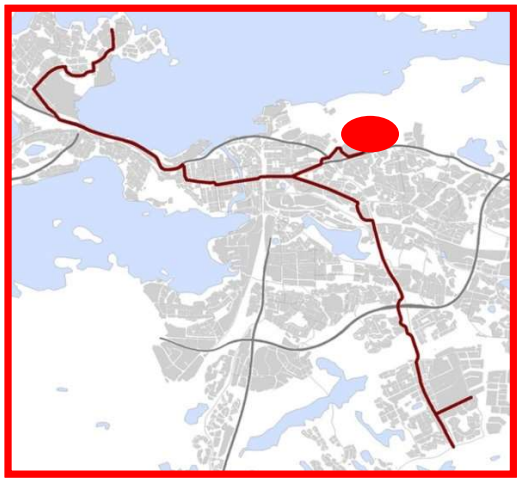

Hervantajärvi +3000 asukasta

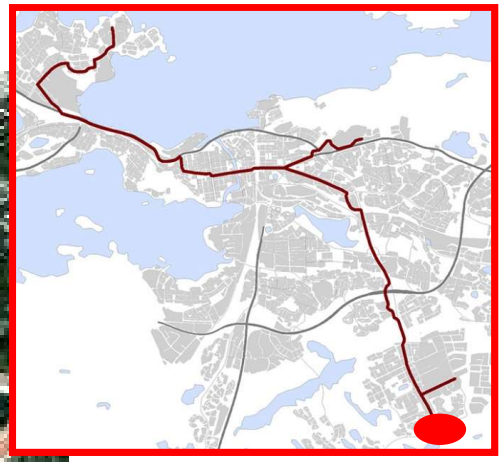

Kalevanrinne +1500 asukasta + palveluja

Tammelan stadion

Asemakeskus

TAMPEREEN KAUPUNKI

Santalahti +2400 asukasta

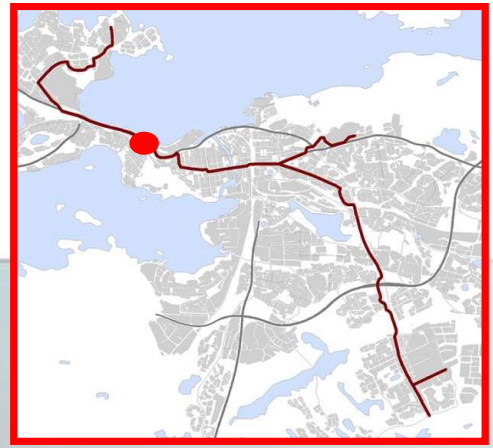

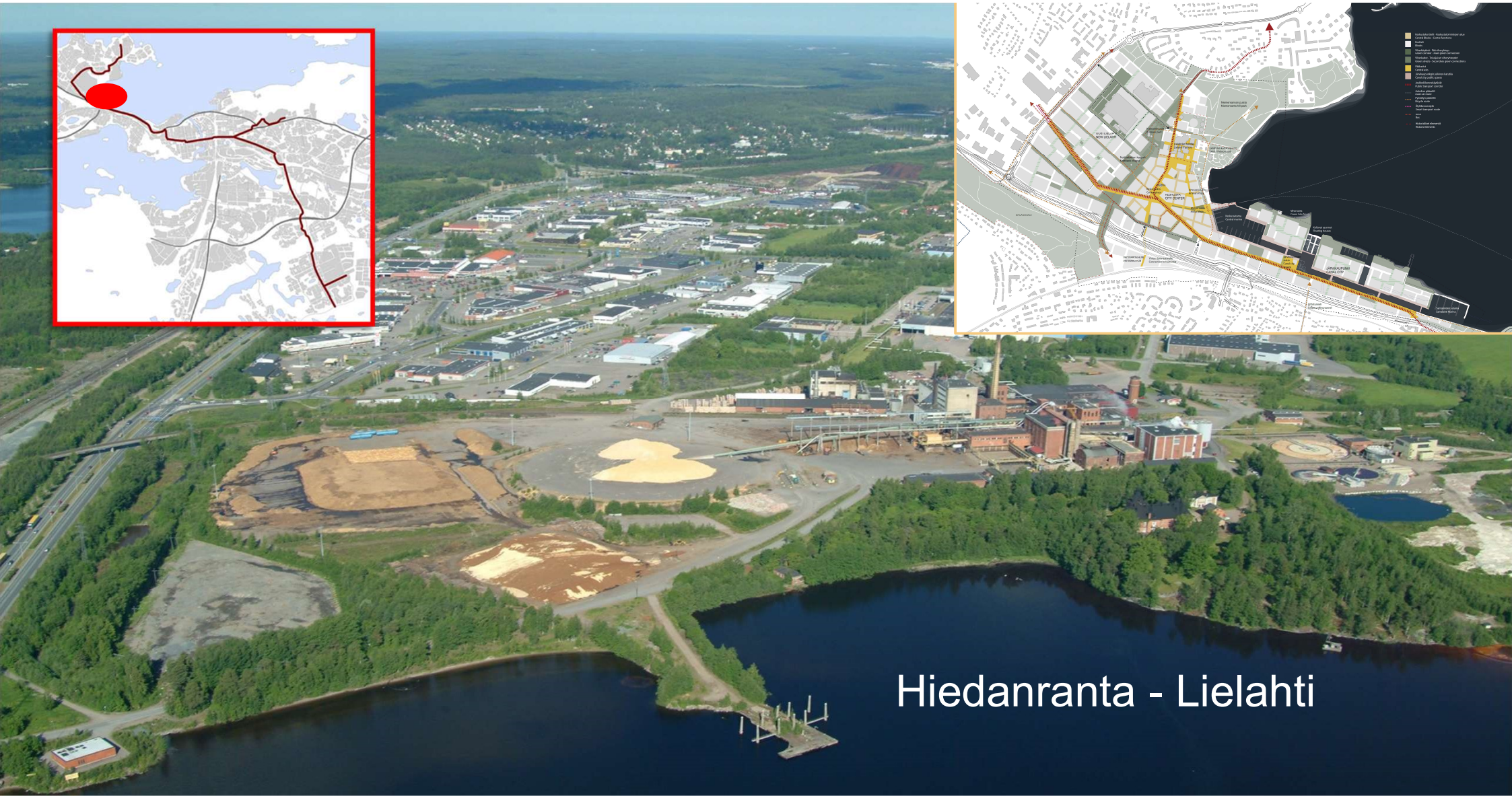
Hiedanranta - Lielahti

Niemenranta
+ 4800 asukasta
Lentävänniemi
+800 asukasta

Hämeenkadun uudistaminen

Mahdollisuuksia ja haasteita raitiotien varrella

- Kasvua ja vetovoimaa
- Kestävyyttä monessa muodossa
- Keskusta laajenee
- Älykäs kaupunkiympäristö alustana uusille liikkumismuodoille ja liiketoiminnalle

- Millaista kaupunkiympäristöä tuotamme?
- Millaisia asumisen vaihtoehtoja tuotamme?

Kiitos!